

Protokół

26. posiedzenia, I. sesji, IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 24. października 1908.

Początek o godzinie 10 minut : 5 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wasung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 143.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 24. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 25. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzania.

Sekretarz p. St. Henryk hr. Badeni odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 24. października 1908 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu: L. s. 2875, 2877, 2878, 2879, 2890, 2899, 2900, 2505, 2506, 2905, 2906.

Komisji szkolnej: L. s. 2886—2889.

Komisji administracyjnej: L. s. 2876, 2881, 2883 - 2885, 2891.

Komisji drogowej: L. s. 2904.

Komisji sanitarnej: L. s. 2880.

Komisji solnej: L. s. 2882.

Marszałek udziela głosu przed przystąpieniem do porządku dziennego p. T. Staruchowi.

Przemawia p. T. Staruch w sprawie nakazu wydanego przez Wydział powiatowy w Brzeżanach w sprawie asekuracji.

Marszałek udziela wyjaśnienia w tej sprawie.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Oleśnickiego w sprawie regulacji rzeki Tyśmienicy i zarządzeń ochronnych przeciw zanieczyszczeniu gruntów odpadkami naftowej produkcji.

P. Krynicki w zastępstwie sprawozdawcy p. Gorayskiego, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził w jak najkrótszym możliwie czasie regulację rzeki Tyśmienicy wraz z obwałowaniem.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym przy rozdziale tegorocznych zasiłków z krajowego i państwowego funduszu uwzględnił szczególnie gminy powiatu drohobyckiego, a najwięcej okręgu sądowego medenickiego.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby ściśle przestrzegał przepisy i stosował kary, odnoszące się do odpływu odpadków z rafinerii i ropy ze zbiorników i basenów.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Kolischer.

Przemawia p. Kędzior.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Komisarz rządowy c. k. wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Oleśnicki i Pastor.

Przemawia zapisany do głosu p. Oleśnicki.

Przemawia zapisany do głosu p. Pastor.

Przemawia sprawozdawca p. Gorayski.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I—III. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Skołyzewskiego w sprawie pomnożenia etatu kraj. Biura melioracyjnego o 2 posady inżynierów dla

projektowania i kontroli budowy studzien wodociągów i kanalizacji.

Sprawozdawca p. Gorayski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy sposobności pomnożenia personalu krajowego Biura melioracyjnego wziął pod rozwagę dalsze utworzenie posad zawodowych technicznych dla wodociągów, kanalizacji i budowy studni.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kurowca, dotyczącym regulacji rzek Łomnicy, Siwki, Bereźniczki i Łukwi w powiecie kałuskim.

Sprawozdawca p. Gorayski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby w miarę możliwości przyspieszył regulację rzeki Łomnicy.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by dołożył starań dla zapewnienia regulacji potoków Siwki, Łukwi i Bereźniczki.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I. i II. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bratucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej.

P. Skarbek w zastępstwie sprawozdawcy p. Bernadzikowskiego, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . o wyłączeniu osady Okulice ze związku gminy Bratuciee, powiatu Bochnia, i utworzeniu z Okulice samodzielnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Osadę Okulice, obejmującą w obecnych swoich granicach zwiatą calosc terytoryalną, wyłącza się ze związku gminy Bratuciee, powiatu Bochnia, i tworzy się z niej samodzielną gminę administracyjną pod nazwą „Okulice“.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Bratucieach, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Bratucieach i Okulicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnetrznych

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żada, Izba przystępuje więc do rozprawy szczególowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następnje:

Sprawozdanie komisji kolejowej o petycji gminy Wiśnicz nowy o budowę normalnotorowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz do Sowlin pod Limanową.

P. Battaglia w zastępstwie sprawozdawcy p. Górskiego, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby projektowaną kolej normalnotorową Bochnia-Wiśnicz-Sowliny pod Limanową pod względem technicznym, użyteczności i rentowności zbadał i Sejmowi sprawozdanie przedłożył.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następnje:

Sprawozdanie komisji kolejowej w sprawie petycji Wydziału Rady powiatowej w Brzesku o zbadanie rentowności i wzięcie pod rozwagę potrzeby zbudowania linii kolejowej Słotwina - Okocim - Marciukowice

P. Battaglia w zastępstwie sprawozdawcy p. Górskiego, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby rozpatrzył projekt budowy kolei żelaznej ze Słotwiny-Brzeska przez Czchów

ku Marcinkowicom, względnie projekt linii Bochnia-Marcinkowice, tak pod względem technicznym jak pod względem rentowności i aby o tem sprawozdanie Sejmowi przedłożył.

II. Petycję gminy Czehów i gmin sąsiednich L. 2.106 uznaje się tem samem za załatwioną.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I. II. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej w przedmiocie budowy kolei lokalnej Sącz-Szczawnica-Nowy Targ.

Sprawozdawca p. Battaglia, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm odwołuje uchwałę z dnia 4. lipca 1901 roku w sprawie budowy wąskotorowej kolei lokalnej Sącz-Szczawnica.

2. Sejm uznaje normalnotorową kolej lokalną Nowy Sącz lub Stary Sącz-Krościenko (Szczawnica)-Nowy Targ za użyteczną i potrzebną w interesie kraju.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby na podstawie ponownych studyów komercyjnych dokonał szczegółowego obliczenia rentowności dla całej linii Nowy Sącz lub Stary Sącz-Szczawnica (Kościenko)-Nowy Targ;

b) aby dla linii Nowy Targ-Krościenko wypracował projekt wstępny i następnie zajął rewizji trasy dla całej linii Nowy Sącz, względnie Stary Sącz-Szczawnica (Krościenko)-Nowy Targ;

c) aby zapewniwszy u c. k. Rządu wydatną finansową pomoc na budowę tej ko-

lei, jako gwarantowanej przez państwo, niemniej jak odpowiednie udziały interesentów, w możliwie najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi wnioski co do finansowego udziału kraju w tem przedsięwzięciu.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaliczkowania kosztów prac przygotowawczych wymienionych pod 3 a) i 3 b) z krajowego funduszu kolejowego na ciężar przyszelego funduszu budowy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—4 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad projektem ustawy łowieckiej.

Marszałek oznajmia, że §§. 71—75. włącznie odesłała Izba do komisji, ponieważ od §. 76. do 89. nikt obecnie nie zgłosił poprawek, przeto wzywa p. sprawozdawcę do odczytania tych paragrafów ustawy.

Sprawozdawca p. Skołyszewski czyta:

§. 76.

Przewodniczący sądów rozjemczych, wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzi w grę interesu majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub powinowacanych, względnie interesu osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sadu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

Przewodniczącym sądów rozjemczych nie może być dzierżawca prawa polowania.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący lub jego zastępca muszą być stale zamieszkałi na terytorjum danej grupy okręgów myśliwskich.

§. 77.

Szczegółowe przepisy o zaprzysiężeniu przewodniczącego sądów rozjemczych i tegoż zastępcy o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących, wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

§. 78.

W drodze dobrowolnego porozumienia pomiędzy właścicielami gruntów lub Wydziałem spółki łowieckiej a dzierżawcą okręgu polowania spółki, mogą w sprawie szacowania i wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzyneę zrzadzonych, zapaść inne postanowienia jak te, które §§. 67. do 77. są określone

W tym jednakże wypadku dochodzenie szkód może mieć miejsce jedynie na zwyczajnej drodze prawnej.

VII. Karty myśliwskie.

§. 79.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 80.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 81.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendaryzowe.

Certyfikaty wydawane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 40 u. 2 niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 83. al. 2).

§. 82.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstapiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 83.

Za roczną kartę myśliwską opłacać trzeba takse 10 koron, za trzyletnią 30 kor. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 81. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 84.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspierającym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania karty na broń;

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejsze;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 85.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 84.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.

VIII. Ogólne postanowienia o władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 86.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencji, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 69.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 87.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzji Namiestnictwa — wyjąwszy wypadek określony w §. 11. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§. 88.

Rekurs wcześniej wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 29. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

IX. Przekroczenia i kary.

§. 89.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straż leśne, straż myśliwskie i straż polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej władzy powiatowej.

Izba bez rozprawy i łącznie uchwała §§. 76—89. ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 90.

Przekroczenia tej ustawy, jako też rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma za-

zastosowania, przez polityczną władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia, albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

Przemawia p. Makuch i stawia następującą poprawkę: w ustępie pierwszym zamiast słów „od 10 do 100 K.“ wstawić słowa „od 5 do 50 K.“ i zamiast słów „200 K.“ wstawić słowa „100 K.“

Izba popiera poprawkę p. Makucha.

Przemawia p. Stojałowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji §. 90. z opuszczeniem cyfr, oddzielnie uchwała cyfry zgodnie z wnioskiem komisji, odrzucając tem samem poprawkę p. Makucha.

Sprawozdawca czyta:

§. 91.

W wypadkach przekroczeń §§. 55., 56., 57. l. c, 58. i 59, których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrzew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 47. i 54. orzec należy utratę zabranych przyrządów,

bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 92.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 47. i 54. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwym było dochodzenie i skazanie tych osób, które się nimi posługiwały.

§. 93.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną władzę powiatową w drodze publicznej licytacji na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazać przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 94.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 95.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskim w przeciągu 3 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trającego stanu bezprawnego, jaki przekroczenie to spowodowało.

§. 96.

Co do właściwości politycznych władz, do dochodzenia i karanja przekroczeń ni-

niejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania zastosowane być mają ogólne obowiązujące przepisy o administracyjnym postępowaniu karnem.

O karach i w związku z nimi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancji Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

Izba uchwała łącznie i bez rozprawy §§. 91—96. zgodnie z wnioskiem komisji

Sprawozdawca czyta:

Ustawa łowiecka dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Izba bez rozprawy uchwała tytuł ustawy

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje do drugiego czytania ustawy wprowadzającej i zapytuje, czy do tej ustawy żąda kto głosu.

W Izbie nikt nie żąda głosu do ustawy wprowadzającej — wobec czego wzywa Marszałek p. sprawozdawcę do odczytania całej ustawy wprowadzającej i oznajmia, że podda ją łącznie pod uchwałę Izby, jeżeli się nikt temu nie sprzeciwi.

W Izbie nikt nie sprzeciwia się temu sposobowi postępowania.

Sprawozdawca p. Skołyśzewski czyta:

U s t a w a

z dnia . . . 1908, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem

Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu jej w Dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. ust. i rozp. kraj.

Art. II.

Kontrakty dzierżawy prawa polowania, zawarte przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy aż do ich wygaśnięcia — o ileby nie zawierały innego postanowienia i o ile dzierżawca prawa polowania, wobec nowych przez niniejszą ustawę stworzonych stosunków prawnych, nie zażąda rozwiązania zawartego przezeń kontraktu dzierżawy.

Takie żądanie ma być zgłoszone do dni 60 po ogłoszeniu niniejszej ustawy, odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania samoistnego u jego właściciela, odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania gminnego w politycznej władzy powiatowej.

Wskutek zgłoszenia takiego żądania rozwiązanie kontraktów dzierżawy polowania samoistnego nastąpi z dniem wejścia ustawy niniejszej w życie, rozwiązanie zaś kontraktów dzierżawy polowania gminnego dopiero z dniem 1-go lutego po wejściu tej ustawy w życie.

Art. III.

W razie pozostawienia w dalszej mocy poprzednio zawartych kontraktów dzierżawy polowania znajdą zastosowanie przepisy ustawy niniejszej, nie naruszając stosunku prywatno-prawnego między wydzierżawiającym prawo polowania a dzierżawcą.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba bez rozprawy i łącznie uchwała tę ustawę wprowadzającą w całości zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, że ustawa łowiecka, z wyjątkiem §§. 71—75. włącznie, została uchwaloną, i że §§. 71—75. skoro tylko komisya administracyjna wygotuje swe wnioski, umieści na porządku dziennym, nie mniej trzećie czytanie tej ustawy.

Sprawozdawca czyta:

2) Wzywa się Rząd, aby w celu zapewnienia jak najściślejszego wykonywania przepisów o kartach myśliwskich wydał instrukcyę wprowadzającą odpowiednią kontrolę właściwych w tym względzie organów wykonawczych.

Tem samem zatwione zostają petycje 635/378 (61 petycyj), 2041/1521 (10 petycyj), 1575/1161 (6 petycyj), 346/148, 350/152, 351/153, 576/321, 580/325, 962/667, 963/668, 964/669, 965/670, 966/671, 967/672, 968/673, 969/674, 994/682, 995/683, 1344/975, 1345/976.

Izba bez rozprawy uchwała ten wniosek komisji.

Marszałek odczytuje następującą rezolucyę p. Hanczakowskiego:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby, celem zapewnienia posiadaczom gospodarstw rolnych przysługującego im w myśl nowej ustawy łowieckiej (§. 51. ustęp 3. i 4. oraz §. 60. lit. e) prawa obrony gruntów przed szkodą, wydał stosowną instrukcyę w przedmiocie wydawania rolnikom karty na broń.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje tę rezolucyę p. Hanczakowskiego, którą Izba uchwała.

Następuje:

Wybór 6 członków Wydziału krajowego i 6 ich zastępców.

Marszałek zarządza wybór 1 członka z kuryi gmin wiejskich. Do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Kurowca, Witosą i Skarbka. Wzywa sekretarza do odczytania spisu posłów z tej kuryi, a posłów do oddawania kartek.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z tej kuryi którzy oddają kartki.

Marszałek ogłasza po chwili głosowanie za zamknięte, wzywa komisję skrutacyjną do przeprowadzenia skrutynium, a tymczasem zarządza wybór jednego członka z kuryi miast i izb handlowych. Do komisji skrutacyjnej przy tym wyborze zaprasza pp. Federowicza, Tertilla i Maissa.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z tej kuryi, którzy oddają kartki.

Po oddaniu kartek Marszałek zezwala p. Kleskiemu, który nie był w Izbie przy odczytywaniu jego nazwiska, na oddanie kartki — zamyka głosowanie i wzywa komisję do przeprowadzenia skrutynium, a zarządza wybór 1 członka z kuryi większych posiadłości.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej przy tym wyborze pp. Głębockiego, Obertyńskiego i Gniewosza.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów z tej kuryi, którzy oddają kartki.

P. Witos zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka Wydziału kraj. z kuryi gmin wiejskich.

Głosowało 60 posłów. Absolutna większość 31.

P. dr. Szymon Barnadzikowski otrzymał 51 głosów — 9 kartek oddano białych.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyborów.

P. Maiss zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru jednego członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych.

Głosowało 25 posłów. Absolutna większość 13.

P. dr. Władysław Jahl otrzymał 25 głosów.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyborów.

Marszałek zarządza wybór 3 członków Wydziału krajowego z całego Sejmu i oznajmia, że dla uniknięcia nieporozumień zarządza wybór każdego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu oddzielnie.

Przemawia p. Leo pod względem formalnym i wnosi aby ułożyć alfabetycznie nazwiska kandydatów pp. Dąbskiego, Kiweluka i Onyszkiewicza.

Marszałek oznajmia, że przemówienie p. Leo uważa za poufne oświadczenie, które pod uchwałę nie może być poddane.

P. Obertyński zdaje sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 członka z kuryi większych posiadłości.

Głosowało 37 posłów. Absolutna większość 19.

Głosów 34. otrzymał p. dr. Tadeusz Pilał, a 3 kartki oddano białe.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek zarządza wybór 1 członka Wydziału krajowego z całego Sejmu, do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Sobolewskiego, Tracza, Skwarę i Juliana Brunickiego, wzywa sekretarza do odczytania spisu posłów, a tych do oddawania kartek.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów, a ci oddają kartki.

Po chwili p. Sobolewski zdaje sprawę z wyniku skrutynium tego wyboru.

Głosowało 133 posłów. Absolutna większość 67.

P. Stanisław Dąbski otrzymał 119 głosów — p. dr. Józef Wereszczyński 2 głosy, a 12 kartek oddano białych.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek zarządza wybór drugiego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu. Wzywa tę samą komisję skrutacyjną, a sekretarza do odczytania spisu posłów.

Sekretarz p. Stanisław Henryk hr. Badeni odczytuje spis posłów, a ci oddają kartki.

P. Sobolewski zdaje po chwili sprawę z wyniku skrutynium tego wyboru.

Głosowało 133 posłów. Absolutna większość 67.

P. Iwan Kiweluk otrzymał 85, poseł Bohdan Krynicki 33, a 15 kartek oddano białych.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek zarządza wybór trzeciego członka Wydziału krajowego z całego Sejmu, zaprasza tę samą komisję skrutacyjną i wzywa sekretarza do odczytania spisu posłów, a tych do oddawania kartek.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów, a ci oddają kartki.

P. Sobolewski zdaje po chwili sprawę z wyniku skrutynium wyboru.

Głosowało 129 posłów. Absolutna większość 65.

P. Mieczysław Onyszkiewicz otrzymał 118, dr. Józef Wereszczyński 4, Dąbski 1, a 6 kartek oddano białych.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek zarządza wybór 1 zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi gmin wiejskich.

Do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Makucha, Jedynaka i Edwarda Mycielskiego.

Wzywa sekretarza do odczytania spisu posłów z tej kuryi, a tych ostatnich do oddawania kartek.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis posłów z tej kuryi, a ci oddają kartki.

Marszałek zarządza wybór 1 zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych.

Do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Schätzla, Sarego i Kleskiego; wzywa sekretarza do odczytania spisu posłów z tej kuryi, a tych ostatnich do oddania kartek.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis posłów z tej kuryi, a ci oddają kartki.

Marszałek zarządza wybór 1 zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości.

Do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Götza, Trzecieskiego i L. Cieńskiego, a wskutek nieobecności tego ostatniego p. Garapicha.

P. Schätzl zdej sprawę z wyniku skrutynium wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi miast i Izb handlowych.

Głosowało 21 posłów. Absolutna większość 11.

P. Stanisław Jabłoński otrzymał 19 głosów, 2 kartki oddano białe.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek zarządza wybór 1 zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości.

Sekretarz p. St. H. hr. Badeni odczytuje spis posłów z tej kuryi, a ci oddają kartki.

P. Edward Mycielski zdej sprawę z wyniku skrutynium wyboru 1 zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi gmin wiejskich.

Głosowało 56 posłów. Absolutna większość 29.

P. Wiktor Skołyszewski otrzymał 35 głosów, p. Kędzior 6, białych kartek oddano 15.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

P. Trzecieski zdej sprawę z wyniku skrutynium wyboru zastępcy członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości.

Głosowało 29 posłów. Absolutna większość 15.

P. Jan Hupka otrzymał 27 głosów, 2 kartki oddano białe.

Marszałek stwierdza ten rezultat wyboru.

Marszałek oznajmia że wybór 3 zastępców członków Wydziału kraj. z całego Sejmu, odracza na życzenie posłów do przyszedłego tygodnia.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o budżecie krajowym na r. 1908 i 1909.

Sprawozdawca generalny p. Milewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdań, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na r. 1903 ustanawia się wydatki funduszu kraj w kwocie . 50,162.839 K
a dochody własne tegoż funduszu w kwocie . . . . . 22,265.543 K

II. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1908, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

e) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych, po . . . . . 72 h
od każdej korony całej przepisanej należności tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobistodochodowego, w wysokości . . . 78 u

od każdej korony całej przepisanej należitości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych, w wysokości . . . . . 64 h
zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po . . . . . 70 h
od każdej korony całej należitości tych podatków.

3) Kwoty przyzwolone na rok 1908 w rubrykach i pozycjach wydatków budżetu funduszu krajowego, jako też wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycjach, a to osobno w działach wydatków zwyczajnych, osobno w działach wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycjach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycjami 5, 6 i 7 i między pozycją 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, d, e, f, pozycyi 18;

c) w rubryce VIII. między pozycjami 6 i 7, tudzież między pozycjami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X. między pozycjami 27 e i 29, dalej 32, 38 i 39 — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkimi pozycjami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycjami 88 b (1—9) i poz. 88 c;

e) w rubryce XI. między pozycjami 12 i 6;

f) w rubryce XII. między pozycjami 57 i 100; 98 i 153 a); 142 i 144,

wreszcie między pozycjami grupy I. dział A, tudzież grupy I. dział B a, b, c, w granicach każdego z tych działów, t. j. A i B z osobna, i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w kwocie 9.721.823 K, względnie — po potrąceniu pożyczki 7.900.000 K, przyzwolonej uchwałą z dnia 8. października 1907 — do zaciągnięcia dodatkowo 1.821.823 K, z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowaną najwyżej po 4% od sta, a zwróconą najpóźniej 1. stycznia. 1911.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. na rok 1909 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w kwocie 53.370.199 K
a dochody własne tegoż funduszu w kwocie . . . . . 24.274.434 K

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1909, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków, bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo - czynszowego, domowo - klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych, po . . . . . 73 h
od każdej korony całej przepisanej należitości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto - dochodowego, w wysokości . . . 78 h
od każdej korony całej przypisanej należitości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek od podatków w ustępie 1, ad a) wymienionych, w wysokości . . . . . 67 h
zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po . . . . . 73 h

od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1909 w rubrykach i pozycjach wydatków budżetu funduszu krajowego, jako też wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycjach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycjach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycjami 5, 6 i 7 i między pozycją 8 i 10,

b) w rubryce II. między literami a, d, e, f. pozycji 18, oraz między pozycją 17 (na dyurna Urzędu pośrednictwa pracy), a rubryką XVI. poz. 10 (wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII. między pozycjami 6 i 7, tudzież między pozycjami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X. między pozycjami 27 c i 29, dalej 32, 38 i 39, — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkimi pozycjami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów. wreszcie między pozycjami 87 b (1—9) i poz. 87 (ad 13);

e) w rubryce XI. między pozycjami 1, 2 i 6;

f) w rubryce XII. między pozycjami 61 i 102; 104 i 168; 159, 161, 162 a, 163, wreszcie między pozycjami grupy I. dział A, tudzież grupy I. dział B, C i E w granicach każdego z tych działów, t. j. A, B, C i E z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w

kwocie . . . . . 10,728.573 K, z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowana najwyżej po 4⁰/₁₀ od sta, a zwróconą najpóźniej 1. stycznia 1911 roku.

Równocześnie przedkłada komisya budżetowa następującą rezolucyę:

Zważywszy, że dotychczasowy ustrój skarbowy państwa i krajów nie zapewnia krajowi należytej swobody skarbowej i dostatecznych dochodów, przez co w dalszej konsekwencji również trudnem się staje finansowe położenie gmin i powiatów;

zważywszy, że c. k. Rząd w uznaniu tego położenia i tej potrzeby, sam rozpoczął akcyę zdążającą do umożliwienia reformy finansów autonomicznych;

zważywszy wreszcie, że dotychczasowe odnośne przedłożenia rządowe nie zapewniają krajowi dostatecznych nowych funduszy, a więc nie spełniają w zupełności swego zadania, a nadto poważne budzą obawy uszczuplenia podstawy autonomicznych dochodów i ograniczenia podatkowej kompetencji Sejmu.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w swych przedłożeniach i przekazach dla funduszy krajowych, podwyższył wydatnie udział kraju z przekazać się mających źródeł dochodowych i utrzymał w mocy dotychczasowy udział krajów w nadwyżkach przychodu z podatku osobisto-dochodowego, a w projektowanych ustawach podatkowych usunął wszystkie przepisy, któreby mogły spowodować uszczuplenie podatkowej kompetencji Sejmu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Oleśnicki.

Podczas przemówienia p. Oleśnickiego Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Andrzej hr. Szeptycki obejmuje przewodnictwo obrad.

Po ukończeniu przemówienia p. Oleśnickiego Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Andrzej hr. Szeptycki odracza posiedzenie do godziny 7 wieczorem.

Przerwa posiedzenia godzina 2 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 24. października 1908.

Początek o godzinie 7 minut 35 wieczorem.

Marszałek skonstatowawszy komplet dostateczny do prowadzenia obrad, otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że wniesiono na rannem posiedzeniu wniosek nagły, którego odczytanie zarządzi bezzwłocznie, jakkolwiek regulamin postanawia, że wnioski nagłe winny być odczytane na początku lub na końcu posiedzenia — a nie w ciągu tegoż.

Odczytanie jednak bezzwłoczne tego nagłego wniosku zarządza pod osobistą odpowiedzialnością i z wiadomością całego Sejmu, ze względu na wyjątkowy charakter tego wniosku.

Marszałek odczytuje następujący wniosek nagły:

W n i o s e k n a g ł y.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Długoletniemu członkowi Wydziału krajowego Doktorowi Józefowi Wereszczyńskiemu w uznaniu znakomitych zasług, jakie położył około dobra kraju w ciągu 35-letniej na tem stanowisku działalności wyznacza Sejm z funduszu krajowego dożywotnią dotację, w wysokości rocznej płacy, jaką dotychczas pobiera.

Wnioskodawca:

Wojciech Dzieduszycki.

Cielecki, Marszałkiewicz, J. Brunicki, Gniewosz, Theodorowicz, Schnell, Stadnicki, Krzysztofowicz, Jaworski, St. H. Badeni, St. Tarnowski, Korol, Piniński, K. Badeni, Sękowski, Jędrzejowicz, Loewenstein, Skalkowski, Lewicki, Leo, Moysa, Battaglia, Rutowski, Rayski, Urbański, Oleśnicki, Mę-

ciński, Bojko, Brykczyński, Vivien, Milewski, Federowicz, Kleski, Sare, Maiss, St. Mycielski, Niezabitowski, Dudykiewicz, Krynicki, Hanczakowski, Tracz, Merunowicz, Maryewski, Tertil, Laskowski, Sala, Skarbek, Fruchtmann, Pastor, Bernadzikowski, Jahl, Stapiński.

Marszałek udziela głosu p. W. Dzieduszyckiemu dla uzasadnienia nagłości wniosku.

P. Wojciech Dzieduszycki uzasadnia nagłość tego wniosku, który Izba bez rozprawy uchwała.

Następnie p. W. Dzieduszycki zrzeka się uzasadnienia samego wniosku, który Izba bez rozprawy i jednomyślnie uchwała.

Marszałek stwierdza, że wniosek został jednomyślnie uchwalony.

Przemawia p. Wereszczyński i dziękuje za złożone mu przez Sejm wyrazy uznania.

Następuje:

Dalszy ciąg rozprawy ogólnej nad sprawozdaniami komisji budżetowej o budżecie krajowym na rok 1908 i 1909.

Marszałek udziela głosu p. Paygertowi.

Przemawia p. Paygert.

Przemawia p. Korol.

Przemawia p. Pastor.

Przemawia p. Dudykiewicz.

Marszałek zamyka posiedzenie, oznaczając następne na dzień 26. października 1908 godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 10 minut 55 przed północą.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.

Stanisław Henryk Badeni, w. r.